

Muistio 6/2022

Vanhus- ja vammaisneuvosto

Kokousaika Keskiviikko 14.12.2022 klo 12.00-13.45

Kokouspaikka Innocum, Isoharjantie 6, rakennus S1, 3 krs. sote-kokoushuone

Jäsenet Reino Kuopusjärvi, Eläkeliiton Siilinjärven yhdistys ry, puheenjohtaja (+)
Arja Jolkin, Siilinjärven eläkkeensaajat ry, varapuheenjohtaja (+)
Riitta Korhonen, Siilinjärven virkistys (+)
Erkki Miettinen, Siilinjärven kehitysvammaistentuki ry (+)
Eeva-Kaarina Nurmiranta, Siilinjärven invalidit (+)
Maija-Leena Pitkänen, Pohjois-Savon muisti ry (+)
Ari Ruotsalainen, Puijon diabetesyhdistys (+)
Annika Kinnunen, Pohjois-Savon näkövammaiset ry (+)
Erja Valkonen, Siilinjärven seurakunta (+)
Marja Kavilo, hoiva- ja vanhuspalvelujohtaja (-)
Timo Hyötyläinen, liikuntatoimenjohtaja (+)
Tanja Moilanen, hyvinvointisuunnittelija, kokouksen sihteeri (+)

Kutsutut Annikki Venetvaara (+), Mirja Asikainen (+)

Käsiteltävät asiat

1. Kokouksen avaus ja läsnä-/poissa olevien toteaminen

Kokouksen osallistujat todettu oheisessa listassa +/- merkinnöin.

2. Kokouksen asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokouksen asialista.

3. Omaishoitajien jaksaminen: tilannekuva

Annikki Venetvaara ja Mirja Asikainen kertovat omaishoitajien tilanteesta Siilinjärvellä. TuSote-hankkeessa toteutettu ikäihmisten/työikäisten omaishoitajien terveystapaamisia. Siilinjärvellä on noin 100 omaishoitajaa, lisäksi on lapsien omaishoitajia. Omaishoitajien ikä vaihtelee 30–90 vuotiaisiin. Laki ohjaa omaishoitajien terveystarkastuksiin, mutta omaishoitajat ohjautuneet varsin vähäisesti. Varkauden ohjaama TulKoti-hankkeen kautta opit otetaan käyttöön alueella.

Kaikille omaishoitajille tarjottiin puhelimitse mahdollisuutta terveystapaamiseen, mutta osa ei halunnut käyttää mahdollisuutta terveystapaamiseen, esim. asukas oli jo työterveyspalveluiden piirissä. Tapaamisissa on keskitytty omaishoitajan tilanteeseen ja tarpeisiin. Lisäksi ohjattiin tarpeen mukaan jatkopalveluihin esim. ravitsemusterapeutti, mielen- vireyspalvelut. Omaishoitajista vain yksi otti itse yhteyttä tapaamisen sopimiseksi.

Jatkossa omaishoitajien terveystapaamisia yhtenä päivänä viikossa. Ajan voi varata palveluohjauksen kautta. Suunnitelmana on, että seuraava tapaaminen omaishoitajalla olisi noin 3 vuoden päästä.

Siilinjärvellä kaikille, joilla omaishoidon perusteet täytyy, on pystytty tarjoamaan omaishoidontukea. Intervallijaksojen toteutuvat erittäin hyvin (lakisääteisesti 3 pv/kk) ja on pystytty tarjoamaan Mummon kammariin, perhehoitoon, päivätoimintaan tai läheiset hoitavat toimeksiantosopimuksella. Haasteena on usein se, että omaiset eivät haluaisi "antaa" hoidettavaa hoitoon.

Vuosittain tehdään hoito- ja palvelusuunnitelmien päivitykset. Omaishoitajat voivat olla milloin vain yhteydessä. Tarvittaessa nopeallakin aikataululla tehdään kotikäyntejä.

Todettiin, että omaishoitajille maksettava korvaus ei ole kovinkaan suuri. Korvauksesta on maksettava myös verot. Kansallisesti olisi hyvä saada vero omaishoitajien korvauksista pois.

Miten saataisiin tietoon ja tuen piiriin kaikki ne, jotka eivät saa omaishoitajan tukea, mutta toimivat käytännössä omaishoitajina. Kampanjoita on ollut siihen, miten voitaisiin tunnistaa omaishoitajina toimivat asukkaat.

Huoli-ilmoituksia tehdään Siilinjärvellä paljon. Näissä tilanteissa arvioidaan myös mahdollista omaishoitajuutta. Lisäksi tehdään tiivistä yhteistyötä mm. muistihoidajan kanssa.

Jatkossa olisi hyvä saada ikäryhmittäiset tiedot esim. yli 70-vuotiaista omaishoitajista ja omaishoidettavista sekä ikäjakauma kunnan koko väestöstä neuvoston tietoon.

4. Näkövammaisten aloite

Vanhus- ja vammaisneuvostolle on tullut 27.9.22 päivätty aloite Siilinjärven näkökerholaisilta. Aloitetta käsiteltiin lyhyesti edellisessä kokouksessa ja sen käsittely päätettiin siirtää joulukuun kokoukseen. Aloitteessa tuodaan esiin se, kuinka haastavaa kauppojen ja apteekkien maksupäätteillä asiointi on.

Maksupäätteet ovat hämäriä näppäimistön näkösuojien vuoksi. Aloitteessa toivottaan selvitystä parhaasta apuvälineestä, joka voisi olla esimerkiksi näppäimistön lisävalo tai valaistu suurennuslasi. Kassa ei saa ottaa asiakkaan korttia tai näppäillä toisen tunnuslukua.

Näkövammaatilanteet ovat hyvin erilaisia. Toiset eivät hyödy lisävalosta lainkaan, toiset häikäistyvät, osa voi hyötyä suurennuslasista, mutta kaikille sopivaa apuvälinettä voi olla vaikeaa määrittää.

Erja selvitti apuvälinetilannetta, mutta tiedossa ei ole sellaisia apuvälineitä, joita voitaisiin ottaa käyttöön.

Omaista voi pyytää näkövammaista laittamaan sormen 5-näppäimen kohdalle ja tämän jälkeen poistumaan hieman taaemmas. Olisi hyvä, että kortilla on etälukija. Olisi hyvä, jos laite piippaisi/päästäisi äänimerkin painettaessa. Lisäksi olisi hyvä, jos maksupäätteet olisivat samanlaisia eri toimipisteissä. Kansallisesti olisi hyvä, että annettaisiin suosituksia siitä, että eri kaupparyhmät käyttäisivät samanlaisia maksupäätteitä. Sekin olisi hyvä, jos yhdellä kassalla olisi sellainen laite, jota myös näkörajoitteiset voisivat käyttää.

5. Vammaisten päivän kokemukset

Kansainvälistä vammaisten päivää vietettiin Siilinjärvellä 2.12. keilailun merkeissä. Päivän suunnitteluryhmään osallistui Maija-Leena. Päivään osallistui 7 vammaista henkilöä ja 5 läheistä.

Vanhusten viikon suunnittelu aloitettiin keväällä, mutta vammaistenpäivän suunnittelu loppusyksystä. Aikaisempina vuosina vammaisten päivään on ollut paljon osallistujia. Todettiin, että tänä vuonna päivän suunnittelu aloitettiin liian myöhään. Vammaisten päivään tulisi olla erillinen budjetti. Työhön ei tarvitse osallistua neuvoston jäsen vaan se voi olla myös joku taustajärjestöistä.

Päätös: Vammaistenpäivään sovitaan keväällä työryhmä, jolloin myös suunnittelu aloitetaan.

6. Löytötavarat Siilinjärvellä

Osalla ikäihmisistä katoaa paljon tavaraa. Siilinjärvellä ei nykyisin ole löytötavarapistettä. Lähin löytötavarapiste on Kuopiossa poliisin toimipisteessä sekä Savon löytötavaratoimistossa (Minna Canthin katu 23, Kuopio). Löytötavarapisteen puuttuminen Siilinjärveltä aiheuttaa osalle kuntalaisista haasteita.

Löytötavaroita käsittelevän lain mukaan. Löytötavarapisteissä löydettyjä tavaroita tulisi säilyttää 2 viikkoa, minkä jälkeen ne toimitetaan poliisilaitokselle/löytötavarapisteeseen.

Päätös: keskustellaan ja selvitetään taustajärjestöjen ja muiden tahojen kanssa tilanteesta.

7. Vanhus- ja vammaisneuvostojen tehokoulutukset

Eeva-Kaarina ja Arja osallistuivat vanhus- ja vammaisneuvostojen verkossa järjestettyihin tehokoulutuksiin. Kokouskutsun liitteenä vanhusneuvosto-koulutuksen materiaalit.

Koulutukset olisi voineet olla hyviä kaikille neuvoston jäsenille. Tärkeimpänä tulevaisuuden toimintatapana olisi se, että hyvinvointialueen neuvostoille vietävät ja sieltä tuotavat asiat käsiteltäisiin säännöllisesti neuvoston kokouksissa. Tiedonkulku alueen ja kunnan neuvoston välillä on keskeistä.

Päätös: Jatkossa asialistalle otetaan vakiopykälä hyvinvointialueen neuvostojen kuulumiset ja terveiset sinne.

8. Tulossa olevat uudistukset

Käynnistyvien hyvinvointialueiden myötä tulossa on erilaisia, osin vielä avoimenakin olevia uudistuksia. Ensi vuonna käynnistyy kunnassa kunnanhallituksen hyvinvointijaos, jonka ydintehtävänä on kunnan poikkihallinnollisen hyvinvoinninedistämistyön koordinointi. Vuoden alussa käynnistyy myös hyvinvointialueen toiminta. Alueellisten ikäihmisten neuvoston ja vammaisten neuvostojen käynnistymisaikataulusta ei vielä ole tietoa.

9. Terveiset lautakunnista

Sote-lautakunta: ei kokouksia

Tekninen lautakunta: bunkkerin korjaussuunnitelmat menevät uuteen valmisteluun, johon myös museoviraston lausunto on hankittava

Sivistyslautakunta:

- urheilija- ja valmentaja ja nuoriso- ja kulttuuristipendit jaetaan seuraavassa kokouksessa
- valtuustoaloite graffitiseinästä Siilinjärvelle. Seinän paikka on selvityksessä. Pohdinnassa on ollut mm. alue Kuilun montun beach volley -kentän lähellä sekä tilat Toivala/Vuorela alueella. Alikulkutunneleihin graffitiseinää ei voi perustaa, sillä ne eivät ole kunnan omaisuutta.
- perusopetuksen ja lukion työ- ja vapaa-ajat: syyslukukausi päättyy 22.12, kevät lukukausi alkaa 8.1.

10. Muut mahdolliset asiat

- Sovittiin, että käsitellään neuvoston **toimintasuunnitelma vuodelle 2023**, vuoden ensimmäisessä kokouksessa
- **Alueellisiin sähkökatkoihin varautuminen.** Kunnassa on laadittu ohjeistus sähkön säästämistä sekä tahoista, mistä taloudellista tukea voi tarvittaessa hakea. Ohjeistus on lähetetty neuvostolle. Valtioneuvostolta on tulossa mahdollisesti myös ohje koteihin varautumisesta. Todettiin, että varautumisohjeistusta tulisi tulla nykyistä selkeämmin kaikille kuntalaisille.

- **Jalankulku uudelle terveystalokselle.** Terveystaloksen pääovelle jalankulkureittejä ei ole merkitty selkeästi. Autoilijat ajavat vanhan terveystaloksen kohdalla jalkakäytävää pitkin ja uuden terveystaloksen pääovelle on hankalaa kulkea. Talviaikaan jalankulkijoiden reittiä ei ole aurattu pääovelle. Esteetön pääsy jalankulkijoiden terveystalokselle pääsyyn tulisi turvata. Kasurilantieltä terveystaloksen ns. sivuovesta kulkeminen olisi jalankulkijoille helpompaa, mutta ko. ovelta pääsy on hankalaa summereiden vuoksi.

11. Seuraava kokousaika

Sovitetaan seuraava kokousaika: **to 2.2.2023 klo 9.00**, Innocum, NH Sote, 3 krs.